

Kollegial lojalitet vs barns och elevers rättigheter.
En studie om etiska dilemman i förskola och skolan

Katarina Norberg
Centrum för skolläroverutveckling

Varför ett etiskt ledarskap?

Dagens utmaningar hanteras i en institution där man i alltför hög grad tar de befintliga strukturerna och den rådande kulturen för givna och därför inte ser de problem som uppstår som en följd av skolans struktur och kultur. (Hanterar det nya i det gamla)

(Starratt, R. J. (2004).

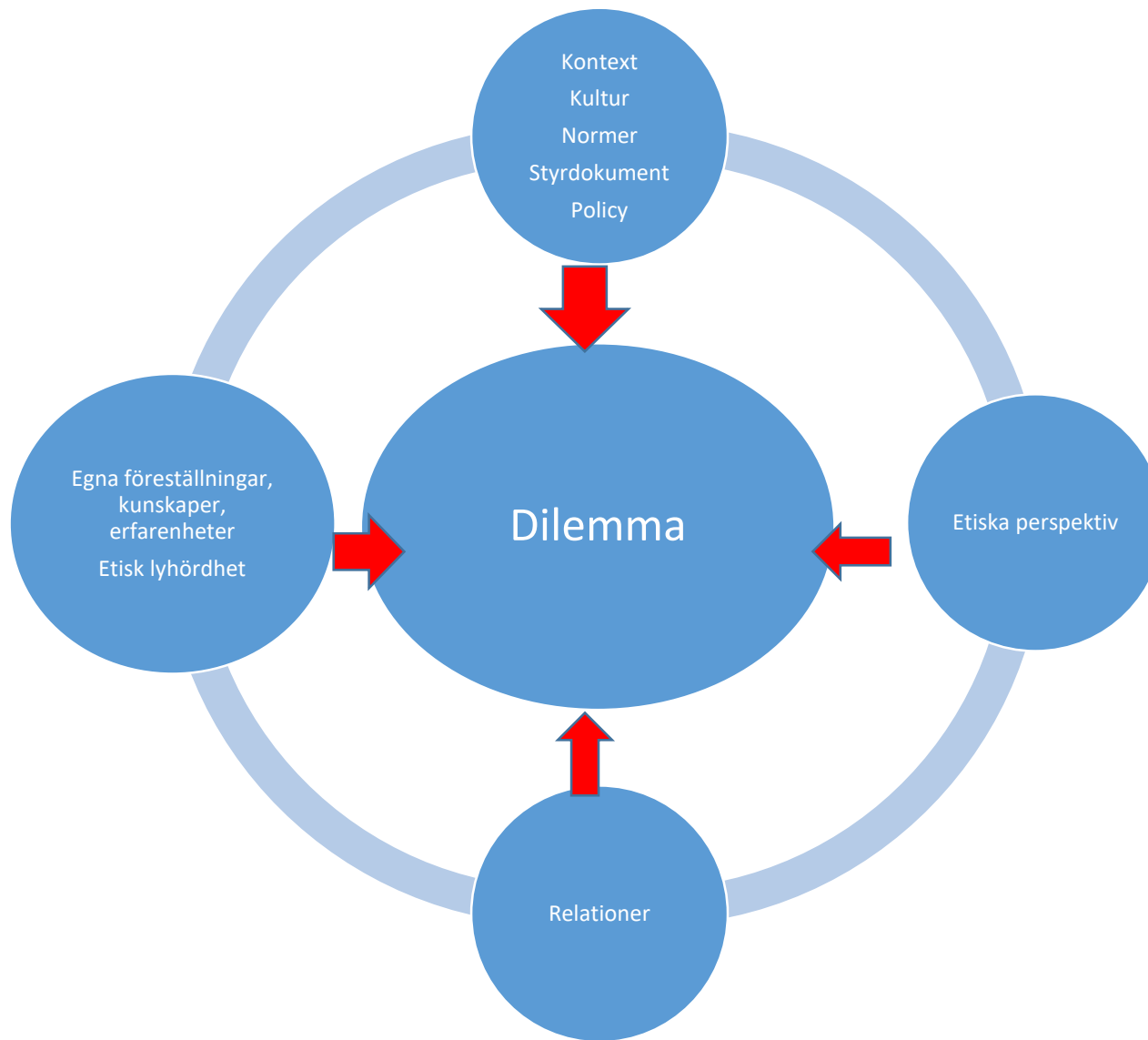

Argument för att utveckla yrkesetiken hos skolledare

- Barn, elevers, föräldrars och personals rätt till en etisk behandling
 - Skolledarprofessionen
 - Att beslut inte fattas utifrån godtycke
 - ”Sunt förnuft” ?
-
- (Norberg, 2016)

Etiskt dilemma

- En situation rörande mellanmännskliga relationer som inte har ett självklart svar
- När man har att välja mellan två alternativ men vet inte vad man ska välja eftersom båda verkar ok (Robins & Trabichet, 2009)
- Rätt/rätt; rätt/fel; fel/fel (Kidder, 1995)
- Tendens att finna socialt accepterad konsensus (Begley, 1999)

Tuana (2014)

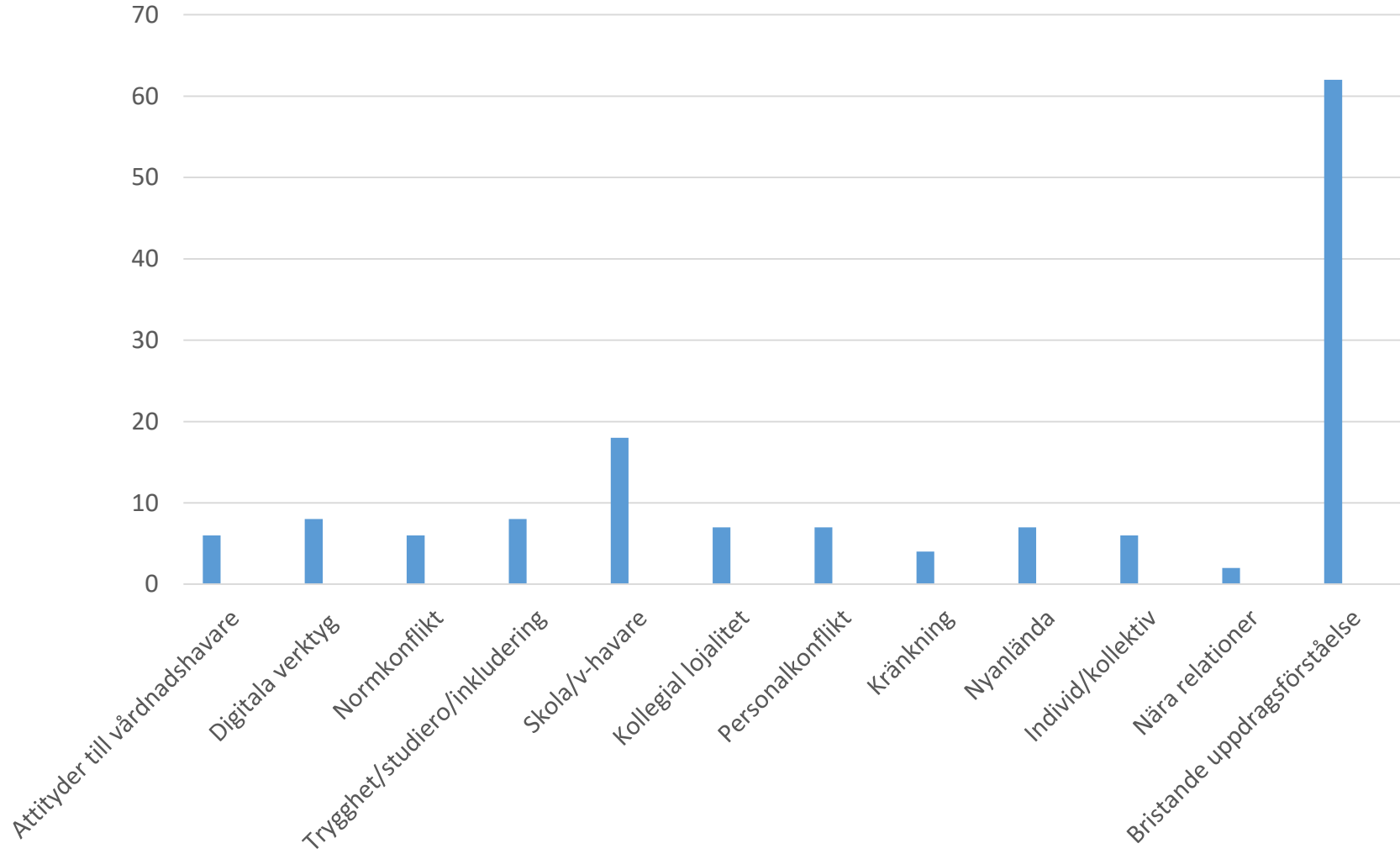
Studien

- Data insamlat från Rekryteringsutbildningen 2014-2018
- Förskola > SFI
- Frivilligt deltagande, anonyma fallbeskrivningar: ett 90 tal informanter
- Introduktion till fältet genom litteratur
- ”Beskriv tre dilemman som du ser i din verksamhet som du som förskolechef/rektor borde hantera”.
- Ca 200 dilemman > 131
- Forskningsansats: Grundad teori
- Vilka etiska dilemman finns ute i verksamheterna enligt deltagarna?
- Kodning och tematisering 18 teman > 12
- (Fejes & Thornberg, 2009)

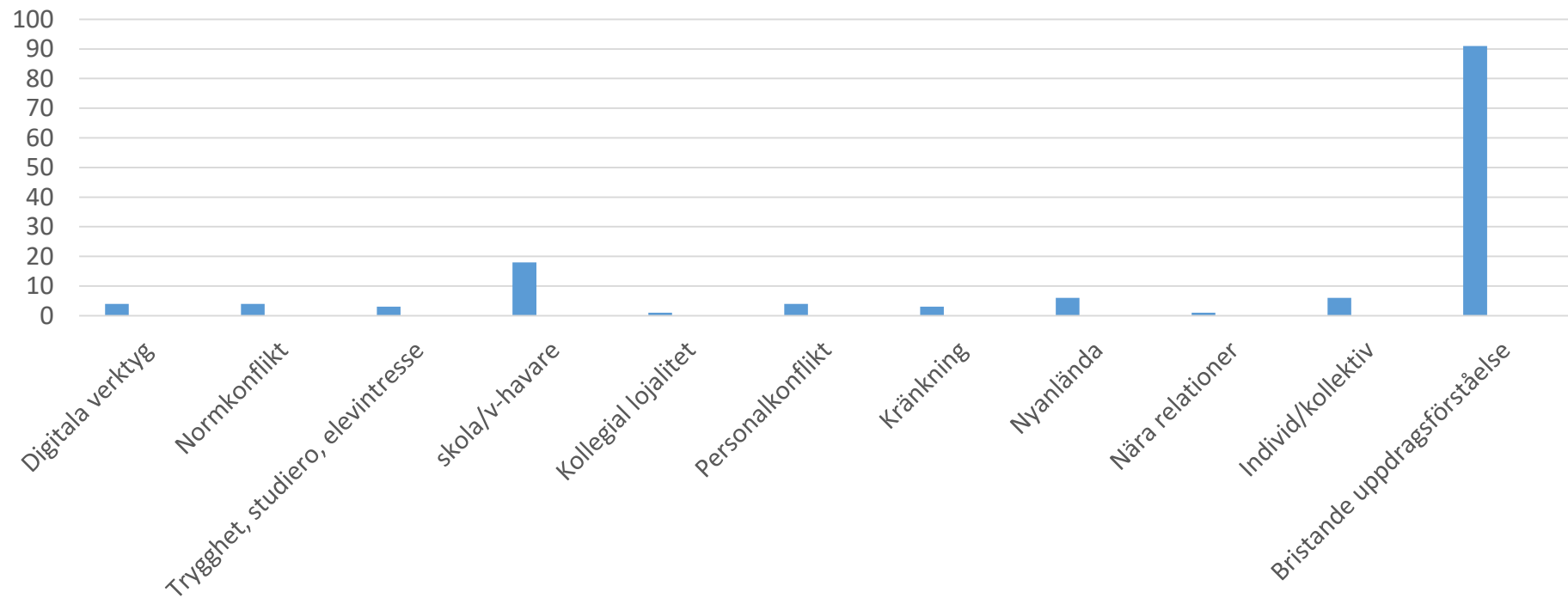
Kategorier

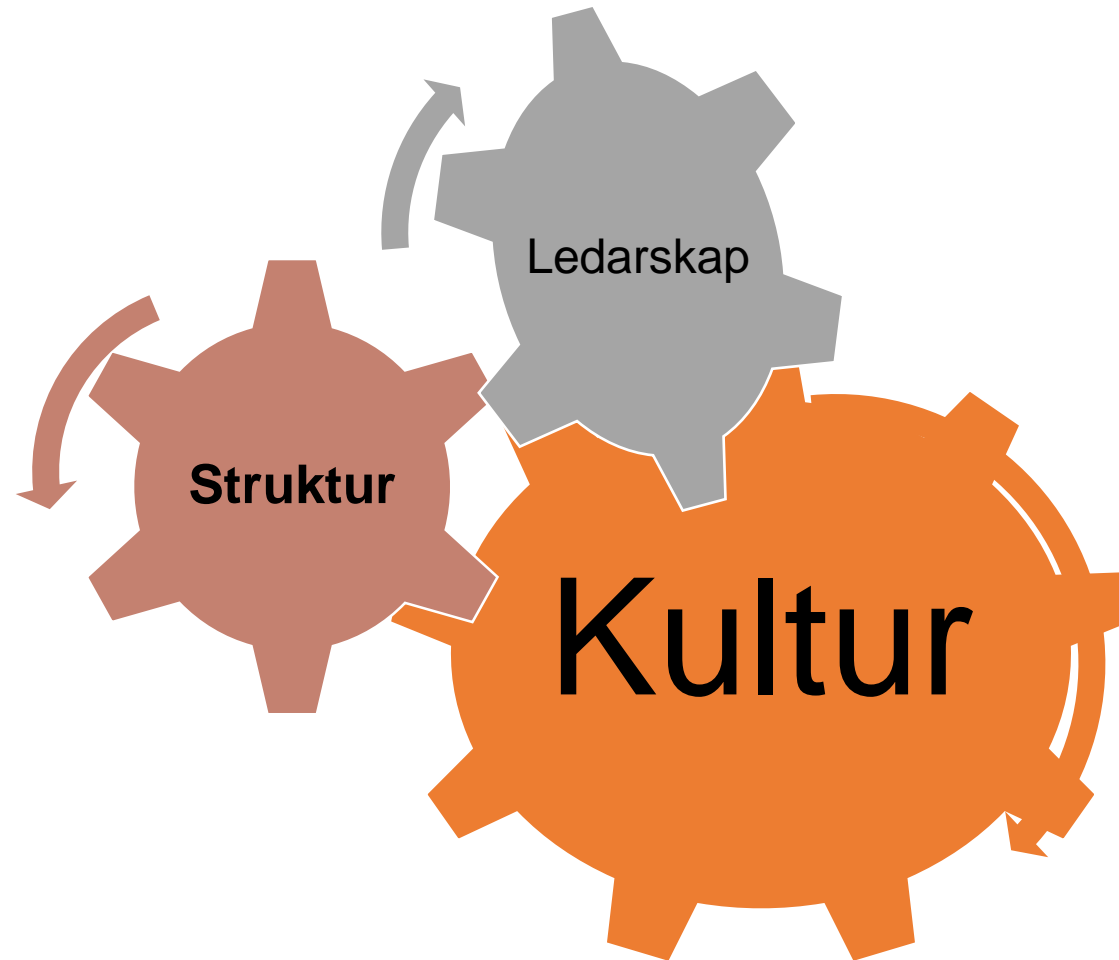
- Attityder till vårdnadshavare
- Digitala verktyg
- Normkonflikter
- Trygghet/studiero/inkludering
- Konflikt skola vårdnadshavare
- Kollegial lojalitet
- Personalkonflikter
- Kränkningar
- Nyanlända
- Nära relationer
- Resursfördelning individ/kollektiv
- Uppdragsförståelse

Etiska dilemman

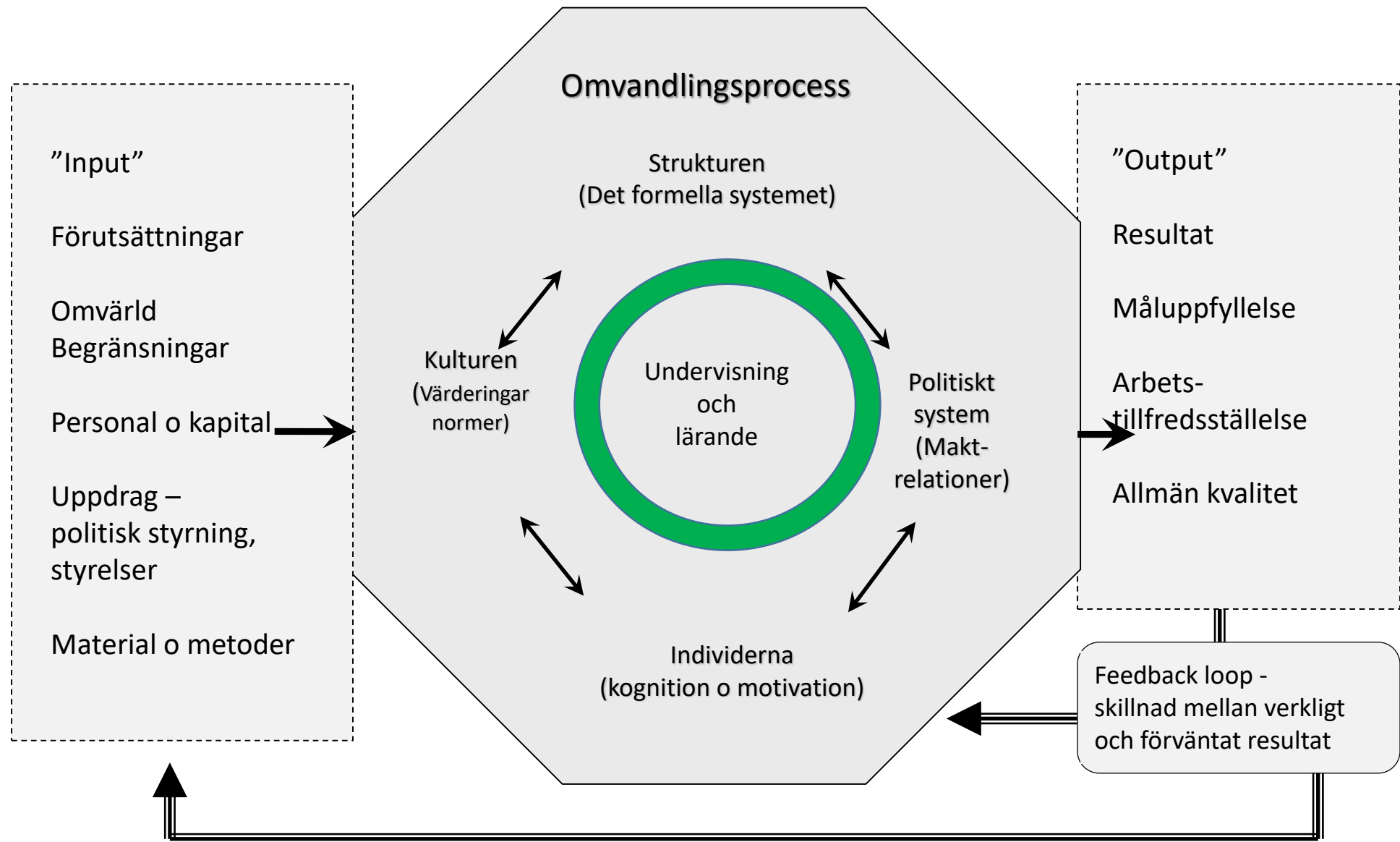

Etiska dilemman

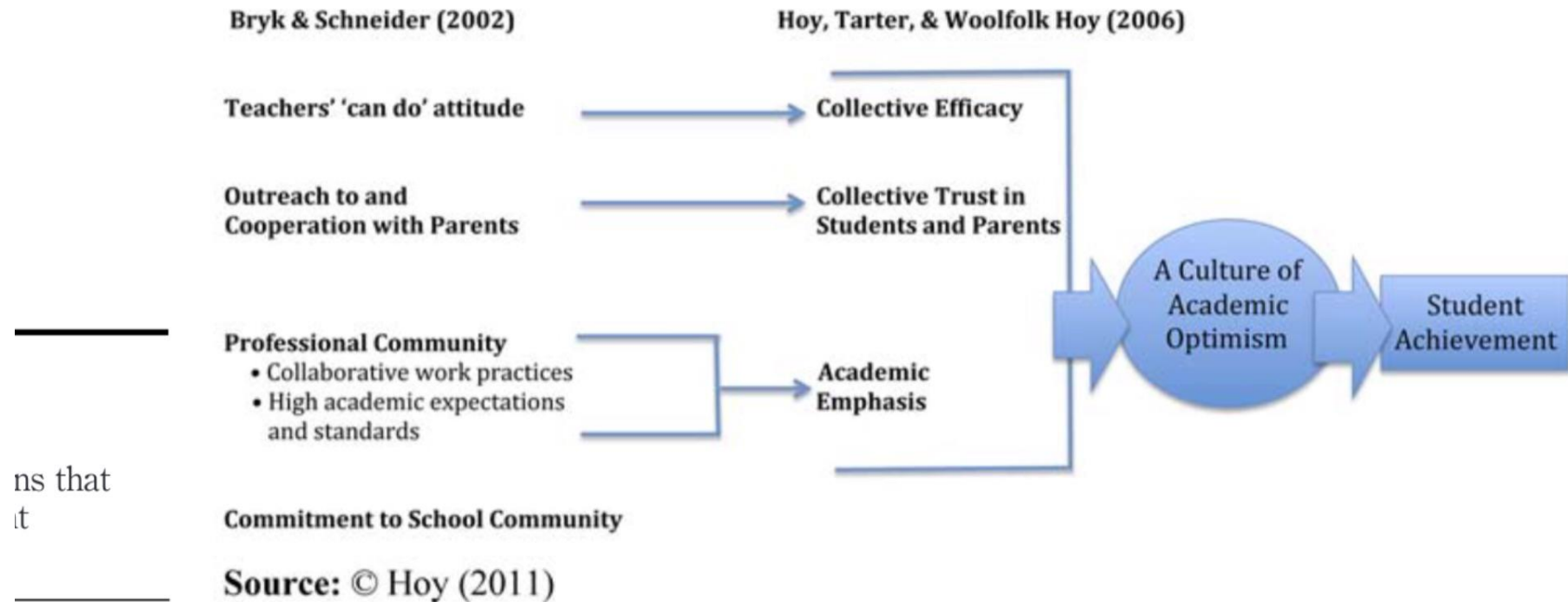
“Social – Systems Model for Schools”

Tillit

- "One party's willingness to be vulnerable to another party based on the confidence that the latter party is (a) benevolent (b) reliable © competent (d) honest, and open." (Tschannen-Moran & Hoy 2000, s. 556)
- Institutional trust "the expectation of appropriate behaviour in organized settings based on the norms of that institution"
- Relational trust " the inevitable result of repeated interactions with others in modern organizations." (Seashore Louis, 2007, p. 3)

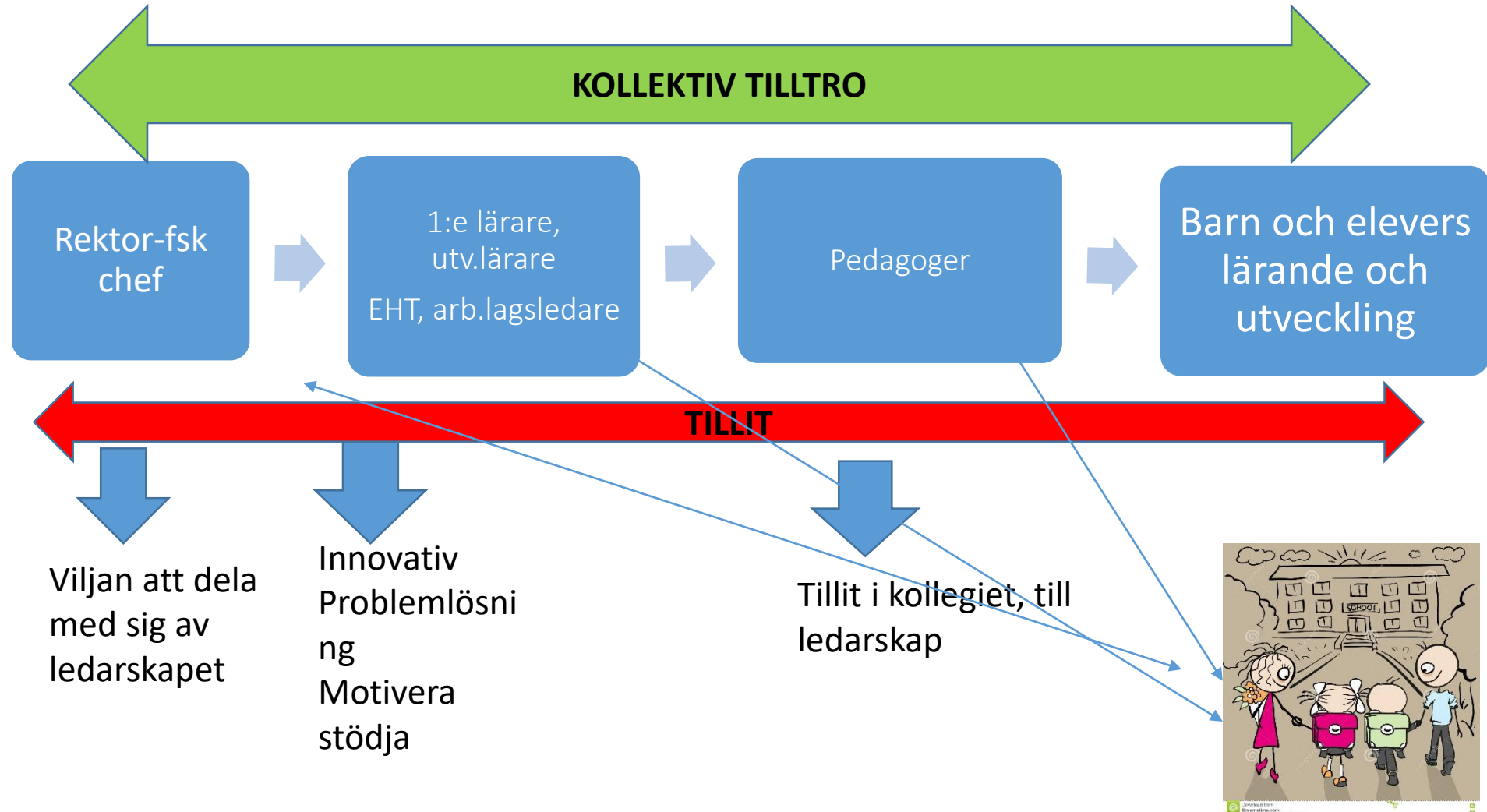

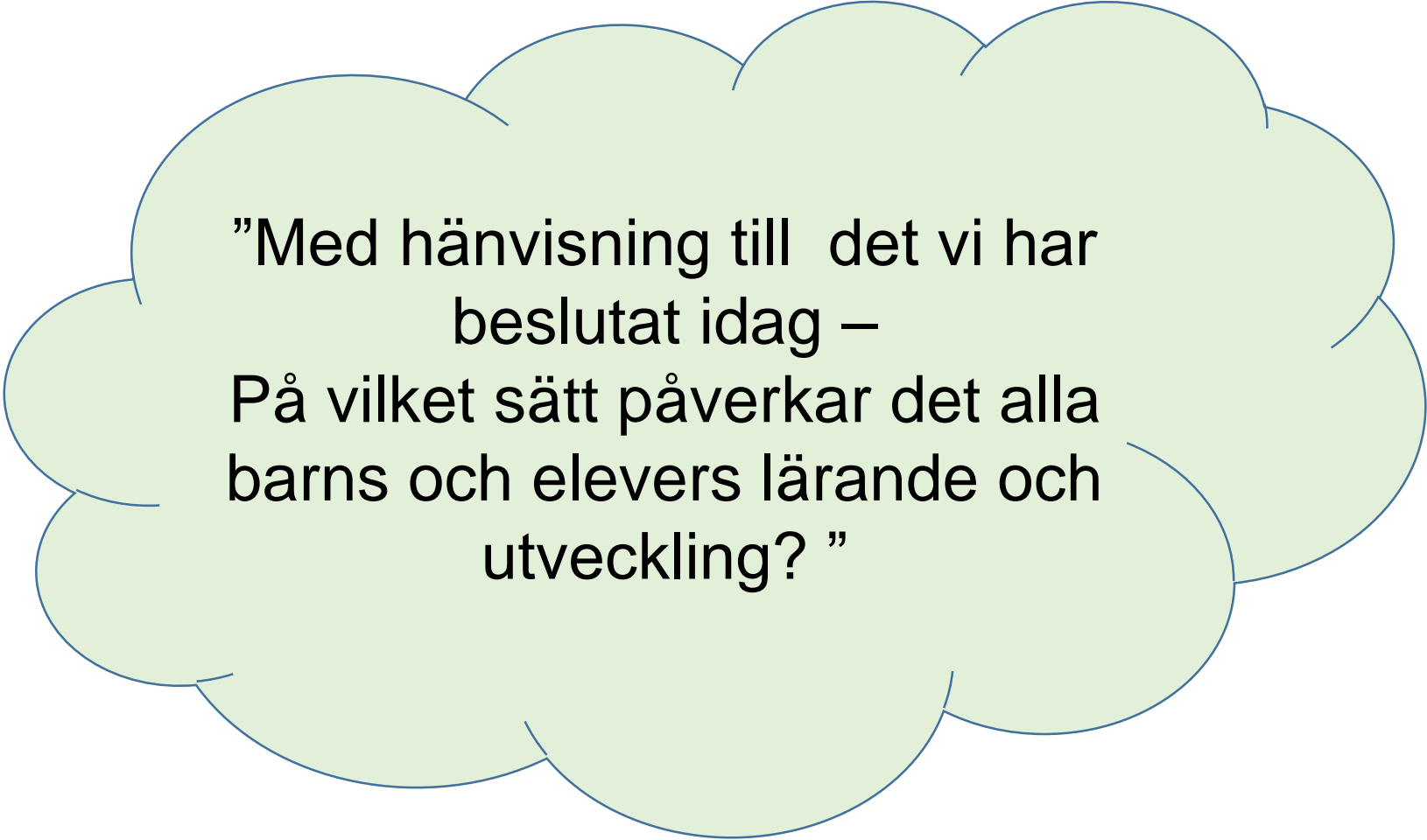
ns that
it

Hoy, W. (2012)

Akademisk optimism

Akademiskt fokus – tillit – kollektiv tilltro

”Med hänvisning till det vi har
beslutat idag –
På vilket sätt påverkar det alla
barns och elevers lärande och
utveckling? ”

Referenser

- Begley, P. T., & Johansson, O. (Red.). (2003). *The Ethical Dimension of School Leadership*. London: Kluwer Academic.
- Fejes, A., & Thornberg, R. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2012). *Educational Administration. Theory, Research and Practice* (9 Rev ed.). New York: McGraw Hill.
- Hoy, W. (2012). School Characteristics That Make a Difference for the Achievement of all Students - A 40-Year Odyssey. *Journal of Educational Administration*, 50(1), 76-97.
- Kidder, R. M. (1995). *How Good People Make Tough Choices*. New York: William
- Norberg, K. (2016). Rektor, förskolechef, etik och beslutsfattande. I V. Boström & K. Lundmark (Red.), *Skoljuridik* (4 uppl., s. 407-419). Malmö: Liber.

Referenser forts.

- Robbins, S., & Trabichet, L. (2009). Ethical decision-making by educational leaders: Its foundations, culture and more recent perspectives. *Management in Education*, 23(2), 51-56.
- Seashore Louis, K. (2007). Trust and Improvement in Schools. *Journal of Educational Change*, 8(1), 1-24.
- Shapiro, J. P., & Stefkovich, J. A. (2016). *Ethical Leadership and Decision Making in Education. Applying Theoretical Perspectives to Complex Dilemmas* (4 uppl.). New York: Routledge..
- Starratt, R. J. (2004). *Ethical Leadership*. San Francisco: Joey-Bass.
- Tuana, N. (2014). An Ethical Leadership Developmental Framework. I C. M. Branson & S. J. Gross (Red.), *Handbook of Ethical Educational Leadership* (s. 153-175). New York: Routledge